

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

УДК 37.018.43.016:796]:004

DOI: 10.12958/2227-2844-2022-3(351)-6-20

Отравенко Олена Вікторівна,

кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри теорії та методики фізичного виховання
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна.
yelenot@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8308-5895>

Довгань Надія Юріївна,

докторка педагогічних наук, професорка
кафедри хортингу та реабілітації
Університету державної податкової служби,
м. Ірпінь, Україна.
dovgan_nb1@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-4715-028X>

Ганчева Владислава Ігорівна,

завідувачка сектору виховної роботи відділу
наукового та навчально-методичного забезпечення
змісту позашкільної освіти та виховної роботи
Інституту модернізації змісту освіти,
м. Київ, Україна.
Vlada2006@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-0820-4430>

Гончаренко Володимир Іванович,

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор
Класичного фахового коледжу Сумського державного університету,
м. Конотоп, Україна.
honcharenko_v@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-7606-2182>

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН І ВИКЛИКІВ

Модернізація фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти зазнала значних змін в умовах глобальних змін і викликів. Зокрема, організація освітнього процесу на уроках фізичної культури за

дистанційною формою навчання напочатку запровадження виявилася неефективною і не виконала своїх першорядних завдань фізичного розвитку особистості та здоров'язбереження молодого покоління. Наразі під час змішаної форми навчання, хоч і спостерігається деяке покращення, та все ж існує чимало питань, на які слід звернути увагу для організації якісного освітнього процесу з урахуванням основних вимог до дистанційних технологій та для виконання основних завдань уроків фізичної культури – формування й підтримка позитивного емоційного стану учнів, розвиток фізичних якостей, виховання повноцінної, гармонійно розвиненої, фізично й психічно здорової особистості в нелегкий час пандемії та воєнного стану в Україні.

Проведені наукові дослідження і передовий педагогічний досвід, описаний у науковій літературі, свідчить про те, що основними причинами неефективності фізичного виховання під час дистанційної освіти є: низький рівень цифрової грамотності та володіння технологіями дистанційного навчання (зокрема створення онлайн-уроків), роботи на онлайн-платформах та володіння цифровим інструментарієм; низький рівень адаптації учителів до нових умов комунікації, реагування на виклики, запити здобувачів освіти; відсутність навчальної мотивації в учнів та невміння навчатися самостійно вдома; недостатня мотивація вчителів до організації якісного фізичного виховання під час дистанційного навчання; неусвідомлене ставлення учасників освітнього процесу (батьків, учнів, деяких учителів) до фізкультурної освіти; технічні проблеми: відсутність чи застарілість комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення, незадовільна якість мережі інтернет.

Протягом останніх років в Україні проведено чимало досліджень, присвячених вдосконаленню змісту фізичного виховання (М. Лянної, П. Рибалко & В. Ганчева, 2019; Н. Довгань, 2019; Т. Круцевич & Н. Пангелова, 2017; Н. Москаленко, О. Власюк, І. Степанова & О. Шиян, 2011; О. Отравенко, 2011-2021; О. Школа & В. Жамардій, 2021 та ін.). Однією з таких проблем фахівці вважають зниження інтересу учнів до традиційних уроків фізичної культури.

Проблему використання дистанційного навчання у закладах освіти розглянули у своїх працях такі вчені, як: О. Воронкіна, 2009; Н. Самолук & Швець, 2013; Г. Шандригось & В. Шандригось, 2015; С. Бережна & І. Прокопенко, 2020 та ін.

На нашу думку, ефективність та якість фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти знаходиться на незадовільному рівні і не може задовольнити інтереси і потреби учнівської молоді.

Основними причинами такого становища є:

- зниження рухової активності учнів, особливо в умовах дистанційного навчання;
- слабка постановка освітнього процесу для створення умов щодо розкриття творчого потенціалу та самостійності учнівської молоді;

- відсутність науково обґрунтованих підходів щодо впровадження новітніх технологій в урок фізичної культури у період дистанційного навчання;

- неготовність вчителів фізичної культури до інноваційної діяльності в умовах сучасних викликів сьогодення.

Наразі, в умовах вимушеного дистанційного навчання та введення воєнного стану через російську агресію, особливу актуальність набуває проблема застосування новітніх технологій навчання фізичній культурі в закладі загальної середньої освіти у період дистанційної освіти.

Дослідження проводилось згідно пріоритетних напрямків науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики фізичного виховання «Теорія і методика профільного навчання за спортивним напрямком у старшій школі в умовах безперервної освіти» (державний реєстраційний номер 0108002431) та «Перспективні напрямки підвищення якості професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту» (державний реєстраційний номер 0117U005556) у навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту ДЗ «Луганський національний університету імені Тараса Шевченка» та Кременських ліцеїв №4 та №5 Кременської міської ради Луганської області.

Мета дослідження – узагальнити науково-методичну літературу й передовий педагогічний довід вчителів-новаторів, визначити сучасні підходи до навчання фізичній культурі із застосуванням новітніх технологій та інтерактивних методів навчання на уроках у дистанційному форматі, спрямованих на творчий розвиток особистості, впровадження інновацій у практику роботи вчителів фізичної культури в умовах глобальних змін та викликів.

Ми поділяємо думку Т. Круцевич, що «фізичне виховання – це спеціалізований педагогічний процес використання засобів фізичного виховання і різних форм, що спрямований на досягнення визначеної мети, а також формування інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій, тобто виховання фізичної культури особистості» (Круцевич, 2017, с. 16). Отже, фізичне виховання відіграє значну роль у підготовці всебічно розвиненої молоді людини, здатності до саморозвитку й самонавчання, особливо в умовах глобальних змін і викликів сьогодення.

Загальновідомо, що урок фізичної культури повинен забезпечувати якісну фізкультурну освіту, загальну фізичну підготовленість до активної рухової діяльності. Утім, уроки фізичної культури у багатьох закладах загальної середньої освіти проводяться не цікаво, що призводить до сумнівів з приводу того, чи є він основною формою фізичного виховання учнівської молоді. На уроках фізичної культури необхідно давати навчальний матеріал у різних формах, тому що одноманітні завдання швидко втомлюють учнів. Такий урок не сприяє підвищенню емоційності та зацікавленості дітей, особливо в умовах дистанційного навчання. Це вагомий аргумент щодо застосування вчителем-новатором новітніх підходів до навчання фізичній культурі. Немає жодних сумнівів,

що майстерність учителя на уроці проявляється у вдалому володінні сучасною методикою навчання, творчій ініціативі щодо застосування новітніх технологій та досвіду кращих вчителів України.

Вчителями-новаторами в Україні є Л. Басюк, І. Гільова, Л. Михно, Л. Мокринська, Л. Копилова, Д. Лазебний-Чоловський, М. Миколаєнко, О. Отравенко, С. Чешейко та інші, які із задоволенням діляться своїм досвідом. В закладах загальної середньої освіти проходять Всеукраїнські конкурси на кращий інноваційний урок з фізичної культури під керівництвом Інституту модернізації та змісту освіти (В. Ганчева).

Новітні технології – відносно нове поняття для галузі освіти, включаючи фізичне виховання. Процес використання традиційних та впровадження новітніх технологій навчання в урок фізичної культури потребує творчого підходу вчителя (Отравенко, 2017, с. 57).

Зосередимо увагу на тому, що сучасні інформаційні технології дедалі ширше використовуються як засіб інтенсифікації освітнього процесу, зокрема фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти. Як джерело новітніх засобів, що сприяють підвищенню ефективності педагогічного процесу, комп'ютерні технології можуть перетворити освітній процес з фізичного виховання на мотивований та інноваційний процес. Отже, зміни на всіх рівнях технології й суспільства вимагають нових підходів у галузі освіти. Зокрема, відкриває нові можливості роботи, навчання та вирішення різноманітних проблем на уроках фізичної культури з впровадженням дистанційного навчання та використанням різних онлайн-ресурсів: веб-серверів, платформ та соціальних мереж (Berezhna S., Prokopenko I., 2020).

Провідні фахівці інновацію розглядають як процес, який означає часткову або масштабну зміну стану системи і відповідну діяльність людини. Інновація як результат передбачає процес поняття «новація» (новий засіб) як певний засіб (нові методи, методики, технології тощо) та «інновація», яке ширше за змістом, оскільки означає процес, предметом якого є новація (Химинець, 2009).

Нам імпанує думка науковців, що новація є результатом творчого пошуку, а інновація – втіленням нових ідей. Інноватором вважається вчитель, який трансформує наукову ідею на практиці. Інноваційні процеси реалізуються як цілеспрямовані зміни цілей, умов змісту, засобів, методів та форм діяльності, яким властиві новизна, високий потенціал підвищення ефективності діяльності у певній галузі, здатність забезпечити довготривалий корисний ефект та ін. (Москаленко, Власюк, Степанова & Шиян, 2011).

Згідно аналізу наукових джерел, *дистанційне навчання* – сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі для індивідуалізованого набуття знань, умінь та навичок. *Змішане навчання* якісно новий підхід, що поєднує онлайн навчання, традиційне та самостійне (Дистанційне навчання, електронний ресурс; Шандригось, Шандригось, 2015; Согоконь, Донець & Тогоць, 2021).

Щоб задовольнити фізкультурно-спортивні потреби та мотиви учнівської молоді необхідно комплексно використовувати новітні технології та інтерактивні методи навчання, сучасні рекреаційні засоби з різних видів рухової активності, «спрямовані на здоров'язбереження та активне дозвілля молоді, формування навичок зміцнення, збереження здоров'я та дбайливого ставлення до нього, розвитку особистої фізичної культури, свідомого ведення здорового способу життя, особливо для забезпечення якості освіти в умовах пандемії» (Otravenko, Shkola, Shynkarova, Zhamardiy, Iyvatskyi & Pelypas, 2021, с.146).

Отже, використання сучасних технологій у закладах загальної середньої освіти під час вимушеної дистанційної освіти підвищуватиме мотивацію до освітнього процесу та сприятиме реалізації наступних освітніх завдань: навчити учнів вільно та самостійно мислити; активно вирішувати творчі завдання, моделювати життєві ситуації; в організованих формах залучатися до активної співпраці; передбачає використання рольових ігор і розминок (енергізаторів) та ін.

Ми пропонуємо активно використовувати у роботі з учнями вебінари, тренінги, челенджі із застосуванням кейс-технологій, засобів ІКТ, новітніх технологій у режимі дистанційного навчання.

Практика свідчить, що тренінг – це форма групової роботи, яка забезпечує активну участь і творчу взаємодію учасників між собою і з учителем. Наприклад, В. Федорчук розроблено тренінг особистісного зростання: «Вчимося вірити в себе і підвищувати самооцінку!», «Мое оточення – мій успіх!» та ін. (Федорчук, 2014).

Доречно буде відмітити користь вебінарів. Вебінар – це інтерактивне мережеве навчальне заняття, що проводиться вчителем дистанційно з використанням різноманітних програмних засобів та мережевих ресурсів, що забезпечують високу інформаційну насиченість і активність учнів в режимі реального часу (Д. Лазебний-Чоловський, 2020). Для прикладу можна навести такі вебінари, як: «Нетрадиційні види спорту», «Олімпійська освіта» та ін.

Активне застосування кейс-технологій на уроках фізичної культури дозволяє зануритися в практичну реальність всім учасникам освітнього процесу – і учням, і вчителям (останні мають змогу поділитися власним досвідом практичної педагогічної діяльності), тому такі інтерактивні кейс-технології виявляються дуже дієвими в дистанційній формі під час вимушеного карантину.

Цікавими також є челенджі фізкультурної та оздоровчої спрямованості. Челендж (англ. challenge) – жанр інтернет-роликів, в яких людина (блогер) виконує завдання на відеокамеру і розміщує його в мережі, а потім пропонує повторити завдання своєму знайомому або необмеженому колу користувачів. Саме це робить челендж інтерактивною технологією, бо в процесі виконання завдання може бути залучена необмежена кількість учасників. Ми сприймаємо «челендж» як «виклик». Утім, існують ще інші значення – «змагання»,

«суперечка» або «складна перешкода» (Челендж. Вікіпедія, електронний ресурс).

Зосередимо увагу на тому, що до челенджів можуть залучатися учні незалежно від статі, учителі незалежно від фаху та віку, спортивні знаменитості тощо. Активне використання челенджів на уроках фізичної культури у дистанційному форматі є позитивною можливістю залучення також і батьків, що дозволяє реалізувати завдання освіти, визначені в Концепції Нової української школи як педагогіки партнерства, яка ґрунтується на партнерській взаємодії учителя, учня і його батьків (Нова українська школа, 2016).

Так, наприклад, учитель може організувати челендж «Мій ранок» для учнів, розпочавши короткі відео з вчасною руханкою в TikTok чи виклавши відео на YouTube каналі. Або челендж з руханкою «Флешмоб». Ще одним прикладом челенджу можна вважати заняття воркаутом.

Варто наголосити, що «Street workout» (стріт воркаут) – це масовий рух, заснований на заняттях фізичною культурою на свіжому повітрі із застосуванням тренувального обладнання в громадських об'єктах: шкільні двори, парки, спортивні майданчики в міській забудові та ін. Основним тренувальним обладнанням виступає турнік (Street Workout – вуличний спорт, електронний ресурс). Таким чином, учитель може викласти в YouTube нескладні тренування з воркауту, а учні зможуть повторювати їх, та надіслати коротке відео вчителю.

Отже, інноваційна діяльність учителя спрямована на використання новітніх технологій та методів навчання, створення нових цілей і засобів її реалізації у творчій діяльності. Інноваційний педагогічний процес – цілісний освітній процес, що відображає єдність та взаємозв'язок виховання й навчання, який характеризує спільну діяльність співпрацюю та спільною творчістю цих суб'єктів, сприяючи найбільш повному розвитку і самореалізації особистості учня (Отравенко, 2011; 2014).

До інноваційних підходів проведення уроку фізичної культури з використанням новітніх технологій та методів навчання можна віднести (Отравенко, 2019):

- нестандартні уроки (вебінари, тренінги);
- індивідуальна та командна робота в групах;
- елективні курси за вибором (факультативи);
- використання новітніх інформаційних технологій та онлайн-ресурсів;
- бінарні уроки та інтерактивні методи навчання;
- нові форми роботи на уроках (дистанційне, змішане навчання).

Ми звернули увагу на те, що впровадження новітніх технологій потребує від учителя фізичної культури в першу чергу:

- вивчення наукової та спеціальної літератури;
- аналіз педагогічного досвіду вчителів-новаторів.

На заняттях у дистанційному форматі навчання необхідно виконувати творчі завдання, приймати участь у діалогах, ділових іграх, тренінгах, диспутах, презентаціях, творчих конкурсах та ін. Вчителі, в умовах карантину, налаштовують способи зворотного зв'язку зі здобувачами освіти, замінюють очні практичні заняття на формат відео зв'язку онлайн за допомогою ресурсів Teams, Google Meet, Zoom та ін., змінюють формат контролю з використанням онлайн тестувань та виконання творчих завдань; пристосовують соціальні мережі Viber, Facebook, YouTube, Direct (Instagram), Telegram, Skype для активного спілкування і комунікації (Отравенко, Шехавцова & Довгань, 2021).

Далі наведемо варіанти виконання домашніх завдань:

- виконання вправ, руханок (фото чи відео);
- тести;
- відповіді на питання анкет;
- есе, презентації;
- творчі завдання, педагогічні ситуації;
- вебінари, тренінги, челенджі;
- виклики (танцювальні флешмоби, фізичні чи ін.) тощо.

Зокрема, під час дистанційного навчання особливо важко організувати освітній процес з фізичної культури, оскільки частково відсутня можливість спостерігати за тим, як виконують учні вправи та чи виконують взагалі. Якщо при змішаній формі навчання здобувачі освіти могли приходити до спортивної зали і здавати нормативи, то тепер це зробити дещо складніше, оскільки хлопець чи дівчина мають здавати фізичні навантаження без безпосередньої підтримки вчителя, який би міг допомогти та сприяти безпеці під час процесу (веб-камера все ж таки не може достатньо чітко демонструвати, чи правильно дитина здійснює рухи та чи не загрожують вони якимось чином своєму здоров'ю).

Переваги, які приваблюють учасників такого формату:

- можливість отримувати знання, не виходячи з дому, а значить, і не витрачаючи час і кошти на проїзд. Особливо важливою і потрібною є функція дистанційної освіти у період пандемії та воєнного стану;
- швидка комунікація з вчителем за допомогою електронної пошти чи месенджера. Іноді письмова відповідь від наставника на питання, що виникло в процесі підготовки, сприймається краще, аніж почута. Тим паче, смс-повідомлення можна прочитати декілька разів і краще засвоїти інформацію (Самолюк & Швець, 2013).

Недоліками дистанційної освіти є:

- недостатня соціалізація та комунікація учнів між собою та з вчителем;
- ненадійність технічного обладнання та проблеми зі зв'язком. Нерідко можна почути, що хтось не зміг під'єднатися до уроку через те, що вимкнули світло чи зник Інтернет.

Утім, в останні роки вчителі-новатори для підвищення самоосвіти

почали використовувати проекти на кшалт Prometheus.org.ua, та приймати активну участь на безкоштовних курсах «Нова фізична культура» для фахівців та батьків від видатних спортсменів та лекторів (Prometheus, 2020), платформи naurok.com.ua, <https://vseosvita.ua>, Спорт заради розвитку (інноваційні уроки фізичної культури), (Спорт заради розвитку, 2020), Діджитал-фізкультура для школярів за участі зірок спорту на платформі Дія, численні YouTube-канали, приватні блоги та сервіси, які пропонують комплекси фізичних вправ з різних видів рухової активності.

Сучасні інформаційні технології дозволяють урок зробити технічно досконалішим. За допомогою відеокамери проводитиметься запис виконання вправи (або використовується готовий запис з колекції цифрових освітніх ресурсів), причому з усіх необхідних ракурсів. Творчі вчителі активно використовують у своїй роботі з учнями такі навчальні ресурси: Microsoft Teams, Google Classroom, Viber, Zoom, Facebook, електронної пошти та мобільного зв'язку. Електронні презентації, навчальні відеофільми, електронні тести, анімаційні зображення – усе це невичерпний потенціал для використання на уроках фізичної культури.

У рамках нашого дослідження було проведено опитування вчителів та учнів, щодо ставлення їх до проведення уроків фізичної культури у дистанційному форматі (табл.1.)

Таблиця 1

Ставлення учнів та вчителів щодо проведення уроків фізичної культури у дистанційній формі навчання

№	Питання	Відповіді на питання			
		Вчителі, %		Учні, %	
		Так,	Ні,	Так	Ні
1.	Погіршення психоемоційного стану	46	54	58	42
2.	Зменшення рухової активності	69	31	72	28
3.	Недостатність спілкування	42	58	60	40
4.	Чи хотіли б ви постійно знаходитись на дистанційному навчанні	21	79	42	58
5.	Чи знаходите ви щось позитивне на дистанційному навчанні	38	62	53	47
6.	Кількість учнів, які вважають, що виявляють активність під час дистанційного навчання	-	-	48	52
7.	Кількість вчителів, які заохочують учнів до творчого вирішення поставлених навчальних цілей та завдань	46	64	-	-
8.	Чи займаєтесь ви самостійно фізкультурною освітою	56	44	35	65
9.	Ви займаєтесь фізичною культурою та спортом самостійно	25	75	44	56

Для визначення ставлення учнів до уроків фізичної культури було проведено анкетування учнів. Після обробки анкет ми отримали такі дані: 28%/32% хлопців/дівчат вказали, що їм подобаються уроки фізичної культури, але 59%/56% учнів вказали, що уроки подобаються частково, а навіть 13%/12%, що зовсім не задоволені проведенням уроків фізичної культури (рис.1).

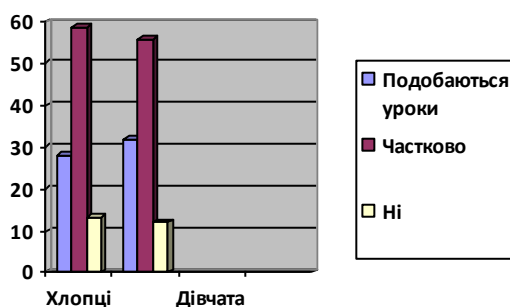

Рис. 1. Відповіді учнів на запитання анкети: «Чи подобаються уроки фізичної культури?»

Анкетування учнів показало, що: більшість з них бажають займатись на уроках фізичної культури з використанням інноваційних технологій – 40%/38%, інтерактивних методів навчання (32%/36%); у дистанційному форматі – хлопці/дівчата (28%/26%), (рис.2).

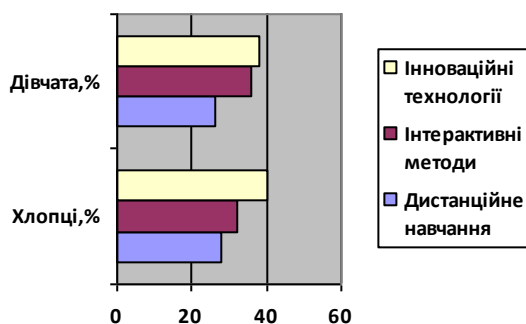

Рис. 2. Відповіді учнів на запитання анкети: «Що найбільше подобається учням на уроках фізичної культури?»

Отже, учням найбільше подобаються на уроках застосування інноваційних технологій навчання, на другу позицію посіли інтерактивні методи навчання та на третю – проведення уроків з використанням дистанційної форми навчання. Опитування підтверджує те, що в учнів у період дистанційного навчання знизилася фізична активність, тому більш активно потрібно займатися фізичною культурою та спортом, позитивно мислити та вести здоровий спосіб життя.

Висновки. Особливостями навчання фізичній культурі учнівської

молоді в умовах дистанційної освіти ми вважаємо творчу співпрацю вчителів та учнів зі зворотнім зв'язком з використанням відео-чатів, педагогічних ситуацій, що виникають на уроках фізичної культури, сучасних інтерактивних технологій з метою підвищення мотивації та активізації учнів до занять фізичною культурою за допомогою тренінгів, вебінарів, кейс-технологій, челенджів, вуличного фітнесу («street workout»), флешмобу, вуличних танців тощо.

Дистанційні заняття з фізичної культури, при гарному налаштуванні освітнього процесу, є ефективним засобом підтримувати власне здоров'я під час вимушеного карантину в період воєнного стану, як фізичне, так і психологічне, оскільки воно допомагає певною мірою зняти стрес і відволіктися від навантаження, яке викликають гаджети при постійному використанні.

Проведене наукове дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. Подальшої розробки потребують питання використання ІКТ у роботі вчителя фізичної культури.

Список використаної літератури

- 1. Теорія і методика фізичного виховання :** підр. для студ. вищ. навч. закл. фіз. вих. і спорту : у 2-х т. / Т. Ю. Круцевич, Н. Є. Пангелова, О. Д. Кривчикова та ін.; за ред. Т. Ю. Круцевич. [2-ге вид., переробл. та доп.]. К. : Нац. ун-т фіз. вих. і спорту України, Олімп. л-ра, 2017. Т. 1. 384 с.
- 2. Отравенко О. В.** Інноваційні технології як засіб модернізації якісної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2017. № 3 (308), квітень. С. 55–62.
- 3. Berezhna S., Prokopenko I.** Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19, Outbreak: New Challenges vs New Opportunities. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Vol. 12, Is. 1. Sup. 2. P. 130–135.
- 4. Химинець В. В.** Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 360 с.
- 5. Москаленко Н. В., Власюк О. О., Степанова І. В., Шиян О. В.** Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл.). Дніпропетровськ : Інновація, 2011. 238 с.
- 6. Шандригось Г. А., Шандригось В. І., Ладика П. І.** Дистанційне навчання в системі підготовки фахівців з фізичної культури і спорту. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2015. Вип. 5 К(61). С. 270–273.
- 7. Фізичне виховання – дистанційна форма навчання :** навч.-метод. посіб. / уклад. : Согоконь О. А., Донець О. В., Тогоць В. Д. Полтава : Сімон, 2021. 120 с.
- 8. Самолюк Н., Швець М.** Актуальність і проблемність дистанційного навчання. *Нова педагогічна думка*. 2013. № 1.1. С. 193–201.
- 9. Otravenko O., Shkola O., Shynkarova O., Zhamardiy V., Lyvatskyi O., Pelypas D.** Leisure and recreational activities of student youth in the context of healthpreservation. *Journal for Educators. Teachers and Trainers*. 2021. Vol. 12 (3). Pp. 146–154. DOI: <https://doi.org/10.47750/jett.2021.12.03.014>.

- 10. Федорчук В. М.** Тренінг особистісного зростання : навч. посіб. К. : Центр учбової л-ри, 2014. 250 с. **11. Вебінар** «Організація дистанційного та змішаного навчання фізичній культурі в закладах загальної середньої освіти». Спікери Лазебний-Чоловський Д. М., Черпак Ю. В. Ура! Фіз-ра! Інформ.-метод. сайт з фіз. вих. 2020. Листопад 18. URL : <http://fizra.ipro.kubg.edu.ua/?p=842>. **12. Челендж.** Вікіпедія. Режим доступу : URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Челендж>. **13. Нова** українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ : МОН України, 2016. 40 с. **14. Street Workout** – уличний спорт за даними сайту «Workout». Режим доступу до сайту: <http://www.workout.kiev.ua/>. **15. Отравенко О. В.** Модернізація системи фізичного виховання учнівської молоді. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. № 20 (231) жовтень. С. 107–114. **16. Отравенко О. В.** Організація інноваційної навчальної діяльності майбутніх фахівців з фізичного виховання через інтеграцію здоров'язбережувальних технологій. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури і спорту*. 2014. Вип. 3К (45). С. 249–253. **17. Отравенко О. В.** Інноваційні методи навчання як основа якісної професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. *Open educational e-environment of modern University, special edition*. 2019. С. 222–230. DOI: <http://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s21>. **18. Отравенко О. В.,** Шехавцова С. О., Довгань Н. Ю. Академічна грамотність як засіб міжкультурної комунікації та невід'ємна частина якості вищої освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2021. № 2 (340) квітень, Ч. 1. С. 211–222. DOI: [http://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-2\(340\)-1-211-222](http://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-2(340)-1-211-222).

References

- 1. Krutsevych, T. Yu.,** Panhelova, N. Ye., & Kryvchykova, O. D. at all. (Eds.). (2017). *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia [Theory and methods of physical education]. [2-he vyd., pererobl. ta dop.]*. K.: Nats. un-t fiz. vykh. i sportu Ukrainy, Olimp. l-ra [in Ukrainian]. **2. Otravenko, O. V.** (2017). *Innovatsiini tekhnolohii yak zasib modernizatsii yakisnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [Innovative technologies as a means of modernizing the quality training of future physical education teachers]*. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University*, 3 (308), 55-62 [in Ukrainian]. **3. Berezna, S.,** & Prokopenko, I. (2020). Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19. Outbreak: New Challenges vs New Opportunities. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 12, 1, 2, 130-135 [in English]. **4. Khymynets, V. V.** (2009). *Innovatsiina osvitiia diialnist [Innovative educational activities]*. Ternopil: Mandrivets [in Ukrainian]. **5. Moskalenko, N. V.,** Vlasiuk, O. O., Stepanova, I. V., & Shyian, O. V. (2011). *Innovatsiini tekhnolohii u*

fizychnomu vykhovanni shkoliariv [Innovative technologies in the physical education of schoolchildren]. Dnipropetrovsk: Innovatsiia [in Ukrainian].

6. Shandryhos, H. A., Shandryhos, V. I., & Ladyka, P. I. (2015). Dystantsiine navchannia v systemi pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoi kultury i sportu [Distance learning in the system of training specialists in physical culture and sports]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova – Scientific Journal of NPU named after M. P. Dragomanova*, 5 K(61), 270-273 [in Ukrainian].

7. Sohokon, O. A., Donets, O. V., & Tohots, V. D. (Eds.). (2021). Fizyчне vykhovannia – dystantsiina forma navchannia [Physical education – distance learning: teaching method]. Poltava: Simon [in Ukrainian].

8. Samoliuk, N., & Shvets, M. (2013). Aktualnist i problemnist dystantsiinoho navchannia [Relevance and problems of distance learning]. *Nova pedahohichna dumka – New pedagogical thought*, 1.1, 193-201 [in Ukrainian].

9. Otravenko, O., Shkola, O., Shynkarova, O., Zhamardiy, V., Lyvatskyi, O., & Pelypas D. (2021). Leisure and recreational activities of student youth in the context of health-preservation [Leisure and recreational activities of student youth in the context of healthpreservation]. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, 12 (3), 146-154. DOI: <https://doi.org/10.47750/jett.2021.12.03.014> [in English].

10. Fedorchuk, V. M. (2014). Treninh osobystisnoho zrostantia [Training of personal growth]. K.: Tsentr uchbovoi l-ry [in Ukrainian].

11. Vebinar «Orhanizatsiia dystantsiinoho ta zmishanoho navchannia fizychnii kulturi v zakladakh zahalnoi serednoi osvity». Spikery Lazebnyi-Cholovskiy D. M., Cherpak Yu. V. Ura! Fiz-ra! Inform.-metod. sait z fiz. vykh. 2020. Lystopad 18 [Webinar «Organization of distance and blended learning in physical education in general secondary education». Speakers Lazebny-Cholovsky D. M., Cherpak Yu. V. Hooray! Phys-ra! Information and methodical site on physical education]. (2020). Retrieved from <http://fizra.ippo.kubg.edu.ua/?p=842> [in Ukrainian].

12. Chelendzh. Wikipediia [Challenge. Wikipedia]. Retrieved from <https://uk.wikipedia.org/wiki/Челендж> [in Ukrainian].

13. Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly [New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary school reform]. (2016). Kyiv: MON Ukrainy [in Ukrainian].

14. Street Workout – ulichnyj sport za dannymi sajtu «Workout» [Street Workout – street sports according to the site «Workout»]. Retrieved from <http://www.workout.kiev.ua/> [in Ukrainian].

15. Otravenko, O. V. (2011). Modernizatsiia systemy fizychnoho vykhovannia uchnivskoi molodi [Modernization of the system of physical education of student youth]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University*, 20 (231), 107-114 [in Ukrainian].

16. Otravenko, O. V. (2014). Orhanizatsiia innovatsiinnoi navchalnoi diialnosti maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia cherez intehratsiiu zdoroviazberezhivalnykh tekhnolohii [Organization of innovative educational activities of future specialists in physical education through the integration of health technologies]. *Naukovyi chasopys Nats. ped. un-tu imeni M. P. Drahomanova*.

- Seriia 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury i sportu – Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanova. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture and sports, 3K(45), 249-253 [in Ukrainian].*
- 17. Otravenko, O. V.** (2019). Innovatsiini metody navchannia yak osnova yakisnoi profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury [Innovative teaching methods as a basis for quality professional training of future physical education teachers]. *Open educational e-environment of modern University, special edition, 222-230.* DOI: <http://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s21> [in Ukrainian].
- 18. Otravenko, O. V., Shekhavtsova, S. O., & Dovhan, N. Yu.** (2021). Akademichna hramotnist yak zasib mizhkulturnoi komunikatsii ta nevidiemna chastyna yakosti vyshchoi osvity [Academic literacy as a means of intercultural communication and an integral part of the quality of higher education]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University, 2 (340), 1, 211-222.* DOI: [http://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-2\(340\)-1-211-222](http://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-2(340)-1-211-222) [in Ukrainian].

**Отравенко О. В., Довгань Н. Ю., Ганчева В. І., Гончаренко В. І.
Новітні технології навчання фізичній культурі учнівської молоді в умовах глобальних змін і викликів**

У статті зазначено, що модернізація фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти зазнала значних змін в умовах глобальних змін і викликів. Мета дослідження – узагальнити науково-методичну літературу й передовий педагогічний довід кращих вчителів фізичної культури, визначити сучасні підходи до навчання фізичній культурі із застосуванням новітніх технологій та інтерактивних методів навчання на уроках в умовах вимушеного дистанційного навчання, спрямованих на творчий розвиток особистості, впровадження інновацій у практику роботи вчителів фізичної культури в умовах глобальних змін та викликів сьогодення. Щоб задовольнити фізкультурно-спортивні потреби та мотиви учнівської молоді необхідно комплексно використовувати новітні технології та інтерактивні методи навчання, сучасні рекреаційні засоби з різних видів рухової активності, спрямовані на здоров'язбереження та активне дозвілля молоді, формування навичок зміцнення, збереження здоров'я та дбайливого ставлення до нього, розвитку особистої фізичної культури, свідомого ведення здорового способу життя, особливо для забезпечення якості освіти в умовах пандемії та воєнного стану. Ми пропонуємо активно використовувати у роботі з учнями вебінари, тренінги, челенджі із застосуванням кейс-технологій, засобів ІКТ, новітніх технологій у дистанційному форматі проведення уроків фізичної культури.

Ключові слова: новітні технології, навчання фізичній культурі, дистанційне навчання, сучасні виклики, учнівська молодь.

Отравенко Е. В., Довгань Н. Ю., Ганчева В. И., Гончаренко В. И. Новейшие технологии обучения физической культуре учащейся молодежи в условиях глобальных изменений и современных вызовов

В статье отмечено, что модернизация физического воспитания в школах претерпела значительные изменения в условиях глобальных изменений и вызовов. Цель исследования – обобщить научно-методическую литературу и передовой педагогический опыт учителей-новаторов, определить современные подходы к обучению физической культуре с применением новейших технологий и интерактивных методов обучения на уроках в условиях дистанционного обучения, направленных на творческое развитие личности, внедрение инноваций в практику работы учителей физической культуры. Чтобы удовлетворить физкультурно-спортивные потребности и мотивы учащейся молодежи необходимо комплексно использовать новейшие технологии и интерактивные методы обучения, современные рекреационные средства по разным видам двигательной активности, направленные на здоровье и активный досуг молодежи, формирование навыков укрепления, сохранения здоровья и бережного отношения к нему, развитию личной физической культуры, сознательного ведения здорового образа жизни, особенно для обеспечения качества образования в условиях пандемии. Мы предлагаем активно использовать в работе с учащимися вебинары, тренинги, челленджи с применением кейс-технологий, средств ИКТ, новейших технологий в режиме дистанционного обучения.

Ключевые слова: новейшие технологии, физическая культура, дистанционное обучение, современные вызовы, учащаяся молодежь.

Otravenko O., Dovgan N., Gancheva V., Goncharenko V. The Latest Technologies for Teaching Physical Education to Students in the Context of Global Change and Current Challenges

The article notes that the modernization of physical education in general secondary education has undergone significant changes in the context of global change and challenges. The purpose of the study is to summarize scientific and methodological literature and advanced pedagogical evidence of the best teachers of physical education, to identify modern approaches to teaching physical education using the latest technologies and interactive teaching methods in distance learning aimed at creative personality development, innovation in practice of physical education teachers in the context of global change and current challenges. To meet the physical culture and sports needs and motives of young students it is necessary to comprehensively use the latest technologies and interactive teaching methods, modern recreational tools for various types of physical activity, aimed at health and active youth leisure, strengthening skills, strengthening health attitude to it, the development of personal physical education, conscious leading a healthy lifestyle, especially to ensure the quality of education during the pandemic. We offer active use of webinars, trainings, challenges with the

use of case technologies, ICT tools, the latest technologies in distance learning. Distance learning in physical education with a good setup of the educational process is an effective way to maintain students' health during forced quarantine connected with martial law, both physical and psychological, as it helps to some extent to relieve stress and distract from the burden and constant use of gadgets.

Key words: latest technologies, physical education, distance learning, modern challenges, student youth.

Стаття надійшла до редакції 17.03.2022 р.

Прийнято до друку 29.04.2022 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.